

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

אלימות כנגד נשים במשפחה בראיה רב מימדית, התשע"א ד"ר דניאלה שבאר שפירא

מועד ב'

1. משך הבחינה שלוש שעות.
2. יש לענות על השאלה בפרק א' (70 נקודות) ושאלה אחת מפרק ב' (30 נקודות).
3. מותר להיעזר בכל חומר עזר.
4. נא לכתוב רק בצד אחד של הדף.
5. נא לשים לב להגבלת המקום.

פרק א' – ענו על השאלה הבאה (70%):

רונית וגיא הכירו בקורס צוערים של משרד החוץ ונישאו לאחר כשנת היכרות. מיד לאחר הנישואין החליטו בני הזוג להביא ילד לעולם. כעבור מספר חודשים של נסיונות כושלים החלו בני הזוג לחוש לחץ ומועקה ופנו לטיפול פוריות. רונית חשה כי עיקר נטל הטיפול הוא עליה וכי היא אינו מצליח לתת לה את התמיכה לה זקוקה בשל היותו מרוכז בקידום שלו. משום כך הצטרפה לפעילויות שונות כגון יוגה לנשים, מדיטציה, מעגל נשים וכו' כדי לסייע לעצמה. היא חש שהוא מושאר בחוץ. היא הרבה לבוא בטענות כלפי רונית כי היא בעצם מנצלת אותו לטובת הבאת ילד, אך אותו עצמו כבר לא אוהבת. הוא הוכיח את דבריו בפעילויות הרבות שעשתה רונית מחוץ לבית וסביב העובדה כי עיקר זמנה הפנוי הוקדש לחברות ולחוגים.

אט אט הפך מוקד היחסים בנסיונות להרות והתקשורת בין בני הזוג הצטמצמה לעיסוק בסדרת בדיקות, טיפולים וקיום יחסי מין מתוכננים. רונית חשה כי היא אינו מבין את מצוקתה וחיפשה נחמה אצל אחיותיה וחברותיה. היא מצידו לא הבין את רונית וחש כי הוא מאבד אותה. הוא ציפה ממנה להשאר נאמנה לזוגיות, לבלות איתו את זמנה הפנוי, לא לחלוק את מצבם האינטימי עם אחרים ולהשקיע בו ובזוגיות בניהם כבעבר. רונית מצידה רצתה מאוד להוכיח לגיא כי היא שלו כבעבר וניסתה בדרכים שונות להפגין את אהבתה אך תובענותו גם הרחיקה אותה דבר שיצר אצלו עוד כעס ואכזבה הולכים ומצטברים. הוא נהג לבדוק איפה נמצאת, לצלצל אליה כל שעה, ולקרוא את ה-SMS והמיילים שקבלה. לעיתים אף עלב בה על חוסר יכולתה להרות. היא מצידה היתה בטוחה שהכל נובע מקשיים סביב הטיפול וכי כאשר יעברו שלב זה, היחסים יחזרו להיות כשהיו.

לאחר כשנתיים של טיפולים הרתה רונית. היא ראתה בהריון אוצר עליו יש לשמור מכל משמר. באחד הוויכוחים בין בני הזוג התפרץ גיא וטען כי בעבור רונית העובר חשוב ממנו והוא מצטער שנכנסה להריון. בזעמו משך את מפת השולחן וכל מה שעליו התנפץ על הרצפה.

1. האם ניתן לזהות בגיא סממנים של גבר אליים? האם ניתן לאפיין אותו כגבר אליים? אם כן, במה, ואם לא, מדוע? (עד עמוד וחצי, 15 נקודות).
2. הניחו כי בני הזוג הם ממוצא אתיופי. האם ובמה תשתנה תשובתכם לשאלה הראשונה? האם ובמה היתה משתנה עמדת המשטרה או מחלקת הרווחה באם נקראו להתערב במקרה זה? בתשובתכם זו התייחסו לעמדות הקיימות בפרספקטיבות התרבותיות לאלימות וכן למאמרים הרלוונטיים בתחום. (עד 2 עמודים, 15 נקודות).

3. רונית אינה שוקלת להפרד מגיא. כיצד ניתן להבין זאת בהתייחס לעולמה הפנימי והחיצוני (הסביבה)? בתשובתכם התייחסו בקצרה למאמרים רלוונטיים. (עד עמוד, 10 נקודות)
4. בעקבות הארוע שהוזכר, נבהלה רונית וחששה כי הדברים יוצאים משליטה. היא פנתה אליכם ליעוץ משפטי ומבקשת לדעת מהן האפשרויות המשפטיות העומדות בפניה. בתשובתכם הציעו את הסעדים האפשריים ואת גדר הספקות (עד 2 עמודים, 20 נקודות).
5. האם כעו"ד הייתם ממליצים לרונית להתגרש? מהם השיקולים לכאן או לכאן? בתשובתכם התבססו גם על ספרות רלוונטית (עד עמוד, 10 נקודות)

פרק ב' – ענו על שאלה אחת מבין השאלות הבאות (30%):

שאלה ראשונה:

ליאת וארז נשואים 10 שנים ולהם ארבעה ילדים קטינים. במשך כל שנות הנישואין נהג ארז באלימות קשה ביותר כלפי ליאת. לאחר שהעזה להזמין משטרה, נעצר ארז עד תום הליכים. מיד עם המעצר חזרה ליאת מהתלונה, לאור ביטויי חרטה והבטחה של ארז לשינוי. בית המשפט מתלבט בהחלטתו האם להפנות את ארז לטיפול או למצות איתו את הדין ולשלוח אותו למאסר ממושך.

1. נסו לסייע לבית המשפט בהתבלטותו תוך התבססות על תיאוריות המסבירות אלימות במשפחה. השתמשו בשתי התיאוריות לנימוקים בעד/נגד טיפול ולנימוקים בעד/נגד ענישה (עד שני עמודים, 15 נקודות).
2. באם יוחלט להמשיך בהליך פלילי, מה עלולים להיות הקשיים להגיע להרשעה? עד עמוד וחצי, 15 נקודות)

שאלה שנייה:

- ידוע הוא כי נשים נפגעות מתקשות להפרד ולסיים את הקשר. ממחקרים עולה כי כל אישה הנפרדת מבן זוגה עברה בממוצע 6 עזיבות וחזרות. עוד עולה ממחקרים כי מצבם של הילדים הוא אחד מהשיקולים המרכזיים של נשים לסיים מערכת יחסים אלימה.
1. תנו דוגמאות למצבים בהם המערכת המשפטית והמערכת בכלל עושה מאמץ לסייע לאישה לממש את רצונה להפרד, במצבים של מערכת יחסים אלימה. נתחו מאמצים אלה במושגי התאוריה הפמיניסטית. (עד שני עמודים 20 נקודות)
2. מתוך הידוע על ילדים ומתבגרים חשופים לאלימות נסו לשער כיצד פרידות וחזרות של האם לעומת החלטה חד משמעית שלה להפרד ישפיעו על הקטינים ועל תפיסתם את כל אחד מההורים. (עד עמוד אחד, 10 נקודות).

בהצלחה!!